

IN MEMORIAM

Profesor Jakov Stipišić (1920.-2010.)

Jakov Stipišić rođen je 17. rujna 1920. u Vrboskoj na otoku Hvaru. Osnovnu je školu završio u rodnoj Vrboskoj, nižu klasičnu gimnaziju kod dominikanaca u Bolu na Braču, a višu u Dubrovniku. Godine 1946. upisuje na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu *Romansku (XX.) grupu nauka*, odnosno pod razdio A) talijanski jezik i književnost, B) latinski jezik i književnost, te C) latinski jezik i južnoslavenska književnost. Diplomirao je 19. lipnja 1950. godine. Za vrijeme studija pohađa u Historijskom institutu Jugoslavenske akademija znanosti i umjetnosti, danas je to Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, tečaj pomoćnih povijesnih znanosti gdje se 1. ožujka 1951. zapošljava na mjestu asistenta za rad na arhivskoj građi. U istom Institutu provodi čitav radni vijek do umirovljenja 1984. godine. Pohađa specijalističke tečajeve na uglednim ustanovama u Parizu 1954.-1955., a kasnije na tečajevima u Historijskom institutu sam predaje latinsku paleografiju, egdotiku, diplomatiku i kronologiju. Kao honorarni predavač od akademske godine 1958./1959. drži kolegij pomoćne povijesne znanosti na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na Poslijediplomskom studiju pomoćnih povijesnih znanosti Filozofskog fakulteta u Zadru Sveučilišta u Splitu također sudjeluje kao predavač. Radi na dovršavanju tzv. Smičiklasova zbornika (*Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije – Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*). S Miljenom Šamšalovićem priprema izdanje najstarije diplomatske građe i pod uredništvom Marka Kostrenčića izlazi 1967. godine *Codex diplomaticus Regni Croatiae, Slavoniae et Dalmatiae* (sv. I., listine godina 743.-1100.). Nakon toga izdanja sa suradnicima radi na objavljivanju triju svezaka *Diplomatičkog zbornika*: sv. XVI. (1976.), sv. XVII. (1981.) i sv. XVIII. (1990.). Također, samostalno ili u koautorstvu, objavljuje i drugu srednjovjekovnu povijesnu građu: notarske knjige (katorski notari, spisi zadarskih bilježnika, splitski bilježnički spisi), inventare (inventar zadarskog trgovca Mihovila, inventar dobara zadarskog patricija Grizogona de Civaellis), zapisnike vijeća (zapisnici Velikog vijeća grada Splita). Na stranicama pak *Zbornika Historijskog instituta JAZU* u zajednici s Miljenom Šamšalovićem priređuje i objavljuje opsežni inventar *Isprava u Arhivu Jugoslavenske akademije*. Ističe se i nekolicinom radova vezanih uz bunu hvarskih pučana (1510.-1514.) i njihovog vođu Matija Ivanića. Kao odgovor na visokoškolske nastavne potrebe priređuje 1972. – iznimno cijenjeni – sveučilišni udžbenik *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi* u kojem obrađuje latinsku paleografiju, opću diplomatiku i kronologiju, a na kraju donosi vrlo vrijedan rječnik srednjovjekovnih kratica koji je najvećim dijelom izrađen na temelju naše povijesne, crkvene, medicinske, farmaceutske, pravne i skolastičke građe. Taj je udžbenik bio priznat od zagrebačkog Sveučilišta kao *Manualia Universitatis studiorum Zagrabiensis* i doživljava još dva dopunjena izdanja (1985. i 1991.), a njegova je najveća vrijednost u tome što se temelji na našoj arhivskoj građi i što sve one teorijske i praktične postavke iz stranih historiografija (talijanske, francuske, njemačke, engleske, španjolske, ruske i dr.) autor ugrađuje u naše primjere ili ih pak komparira. Napose, Jakov Stipišić se istaknuo kao vrstan diplomatičar. Objavio je nekoliko desetaka rasprava s diplomatskom tematikom, a kao sintetsko djelo s toga područja ostvario je u radu *Hrvatska u diplomatskim izvorima do kraja XI. stoljeća* objavljenom u prvom svesku Akademijine edicije *Hrvatska i Europa – kultura, znanost i umjetnost* (1997.). Bio je suradnik i na jedinstvenom projektu naše filološke i povijesne znanosti *Rječniku srednjovjekovnog latinитета – Lexicon Latinitatis medii aevi Iugoslaviae* u dva sveska tiskana 1973. i 1978. godine (vol. I /

litterae A-K/, vol. II /litterae L-Z/). Suradivao je i s Leksikografskim zavodom u Zagrebu na projektima *Hrvatska enciklopedija*, gdje je vršio ulogu glavnog urednika za struku pomoćne povijesne znanosti, i *Hrvatski biografski leksikon*. Bavio se prevodenjem s latinskog (Jakob Viturić, Marin Getaldić, Josip Ruđer Bošković, Federik Grisogono Bartolčić) i talijanskog jezika (Jakob Viturić, Ivan Lučić-Lucius, Gino Luzzatto). Također je preveo i niz diplomatskih i drugih izvora. Za prijevod djela Ruđera Boškovića *Teorija prirodne filozofije* dobio je 1975. godine Nagradu grada Zagreba. U rukopisu mu je ostao prijevod druge knjige oca hrvatske historiografije *De Regno Dalmatiae et Croatiae*, dok je nezaobilazne zasluge stekao prevodenjem i komentiranjem njegova djela *Memorie storiche di Tragurio ora detto Traù (Povijesna svjedočanstva o Trogiru)*. Za života, povodom 85. rođendana i više od polustoljetnog rada u našoj povijesnoj znanosti, prof. Stipišiću posvećen je XXIII. svezak *Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* (2005.). Profesor Jakov Stipišić preminuo je 31. prosinca 2010. u Zagrebu. Iako ga nema više među nama njegova će djela – a čiju glavninu donosimo popisanu u nastavku – još dugo vremena govoriti umjesto njega na koristit i dobrobit hrvatske historiografije. Vrijedilo bi stoga sabrati te radove i objaviti kao knjigu, kao *hommage* ovome zaslužnom hrvatskom povjesniku.

Prilog bibliografiji Jakova Stipišića

1951.

- 1) *Kotorski spomenici, sv. 1. Prva knjiga kotorskih notara od god. 1326–1335. – Monumenta Catarensia, vol. 1. Liber notariorum Catarensium I. ab anno 1326–1335*, uredio i dodao uvod, regeste i kazala Antun MAYER, urednik Miho BARADA, prepisivali Mirko ANDROIĆ, Ante MARINOVIĆ, Jakov STIPIŠIĆ, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1951.

1954.

- 2) Razvoj splitske notarske kancelarije, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 1 (1954): 111-123.
Zusammenfassung: Die Entwicklung der Notariatskanzlei von Split.

1955.

- 3) *Inventaire analytique du tome II de la correspondance du Consul de France à Raguse au XVIIIe siècle* (A. E. BI 648 années 1759-1765), Paris: Archives Nationales, 1955.¹

1959.

- 4) Isprave u Arhivu Jugoslavenske akademije (inventar), prir. Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 2 (1959): 289-379.

Rubrika: Iz Arhiva Jugoslavenske akademije.

1 Navedeno prema: Ante Gulin, Jakov Stipišić – život i djelo, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* 23 (2005): XV.

- 5) Oporuka priora Petra, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 2 (1959): 173-182.

Zusammenfassung: Das Testament des Priors Petrus von Split.

1960.

- 6) Isprave u Arhivu Jugoslavenske akademije (nastavak): do smrti kralja Matije Korvina, prir. Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 3 (1960): 563-643.
- 7) Jedna burna skupština pučana na Hvaru 1649. godine, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 3 (1960): 331-341.
Zusammenfassung: Eine stürmische Volksversammlung auf der Insel Hvar im Jahre 1649.
- 8) Gino LUZZATTO, *Ekonomska povijest Italije. Prvi svezak: stari i srednji vijek*, ur. Miroslav BRANDT i Bernard STULLI, preveo Jakov STIPIŠIĆ, Zagreb: Naprijed, 1960.
Naslov izvornika: Gino Luzzatto, *Storia economica d'Italia*, vol. I. (L'antichità e il medioevo), Roma: Edizioni Leonardo, 1949.
- 9) STIPIŠIĆ, Jakov – ŠAMŠALOVIĆ, Miljen, Rad u dalmatinskim arhivima na materijalu za I. sv. Diplomatičkog kodeksa, *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1957.*, knj. 64, Zagreb 1960., 227-229.

1961.

- 10) Isprave u Arhivu Jugoslavenske akademije (nastavak): do smrti kralja Vladislava II., prir. Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 4 (1961): 465-554.
- 11) Zagrebački rukopis epistolara Petra de Vineisa, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 4 (1961): 405-421.
Zusammenfassung: Die Zagreber Handschrift des Epistolars des Petrus de Vineis.

1963.

- 12) Isprave u Arhivu Jugoslavenske akademije (nastavak): do 1526. Godine, prir. Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 5 (1963): 533-578.

1966.

- 13) *Izložba u povodu 300-godišnjice izdanja djela Ivana Luciusa-Lučića De regno Dalmatiae et Croatiae 1666 – 1966*, katalog priredili Miroslav KURELAC i Jakov STIPIŠIĆ, urednik Marko KOSTREŃIĆ, Trogir – Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1966.
Napomena: izložbu su priredili Historijski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu i Muzej grada Trogira.

1967.

- 14) *Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije – Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, sv. I. (listine godina 743. – 1100.), ur. Marko KOSTREŃIĆ, sakupili i obradili Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, Zagreb:

- Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti (Historijski institut), 1967.
- 15) Inventar zadarskog trgovca Mihovila iz arhiva Sv. Marije i njegovo značenje za kulturnu povijest Zadra, *Zadarska revija* XVI (1967) 2-3 /= Posvećen 900. godišnjici samostana sv. Marije u Zadru/: 184-192.
Summary: An inventory found in the archives of the nunnery of St. Mary covering the possessions of a clothier and its significance for the cultural history of Zadar.
- 16) »Lingua francigena« u kulturnoj sferi našeg srednjeg vijeka, *Mogućnosti* XIV (1967) 1-2: 166-170.

1969.

- 17) Mirko Dražen GRMEK, *Srednjovjekovne rasprave Jakobela Vitturija Trogirana o liječenju lovnih ptica i konja – The Medieval Treatises on Falconry and Hippitry of Jacobellus Vitturi from Trogir*, Zagreb: Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1969.
Izdanje tekstva (*Libro della natura e bellezza delli astori et sparuieri, et della loro infirmitade et suoi remedi; Secundo libro de ucelli rapaci; Liber tertius de falconibus; Delli remedi alle malatie de cavalli*), uvod i komentari Mirko Dražen GRMEK, prijevod Vitturijevih rasprava s talijanskog i latinskog Jakov STIPIŠIĆ.
- 18) Diplomatička analiza Krešimirove darovnice o Maunu iz 1069. g., *Pomorski zbornik / Društva za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije – Zadar/* 7 (1969): 813-828.
- 19) *Spisi zadarskih bilježnika Ivana Qualis Nikole pok. Ivana Gerarda iz Padove 1296... 1337 – Notariorum Jadrensiu Johannis Qualis Nicolai quondam Johannis Gerardi di Padua acta quae supersunt 1296... 1337*, prepisali i indekse sastavili / transcripserunt et indices digesserunt Mirko ZJAČIĆ – Jakov STIPIŠIĆ, predgovor Dinko FORETIĆ, Zadar: Državni arhiv u Zadru (Spisi zadarskih bilježnika – Notarilia Jadertina 2), 1969.
- 20) Tragom jedne bilješke Ivana Luciusa o jednoj hrvatskoj vladarskoj ispravi, *Zbornik Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 6 /= Posvećen Ivanu Luciusu-Lučiću povodom 300-godišnjice djela *De Regno Dalmatiae et Croatiae* (1666) (1969): 75-96.

1972.

- 21) *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi: latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija, rječnik kratica* (Manualia Universitatis studiorum Zagrabiensis), Zagreb: Školska knjiga, 1972.
- 22) Egdotika diplomatskih izvora u prošlosti i danas, *Arhivski vjesnik* XV (1972) 15: 85-125 + prilozi I-V.
- 23) Marin GETALDIĆ, Prošireni Arhimed ili O uspoređivanju težine i obujma tijela različite vrste, preveo s latinskog Jakov STIPIŠIĆ, u: *Marin Getaldić, Sabrana djela I.*, komentare i predgovore djelima napisao, prijevod revidirao i izdanje uredio Žarko DADIĆ, Zagreb: Institut za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih nauka JAZU, 1972., 9-77 [izuzev 11-14].
Naslov izvornika: *Marini Ghetaldi, patricii Ragusini, Promotus Archimedes seu De variis corporum generibus gravitate & magnitudine comparatis*, Romae 1603.
- 24) Marin GETALDIĆ, Oživljeni Apolonije ili Obnovljena geometrija nagiba Apolonija Pergejca, preveo s latinskog Jakov STIPIŠIĆ, u: *Marin Getaldić, Sabrana djela I.*,

komentare i predgovore djelima napisao, prijevod revidirao i izdanje uredio Žarko DADIĆ, Zagreb: Institut za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih nauka JAZU, 1972., 199-231 [izuzev 201-204].

Naslov izvornika: *Marini Ghetaldi, patritii Ragusini, Apollonius Redivivus seu Restituta Apollonii Pergaei Inclinationum geometria*, Venetiis 1607.

- 25) Marin GETALDIĆ, Oživljeni Apolonije ili Obnovljena geometrija nagiba Apolonija Pergejca, knjiga druga, preveo s latinskog Jakov STIPIŠIĆ, u: *Marin Getaldić, Sabrana djela I.*, komentare i predgovore djelima napisao, prijevod revidirao i izdanje uredio Žarko DADIĆ, Zagreb: Institut za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih nauka JAZU, 1972., 233-335 [izuzev 235-237].

Naslov izvornika: *Marini Ghetaldi, patritii Ragusini, Apollonius Redivivus seu Restitutae Pergaei De Inclinationibus geometriae, liber secundus*, Venetiis 1613.

- 26) TONČIĆ, Radojko Vladimir – STIPIŠIĆ, Jakov, *Corona Venetorum* (British Museum, Additional Manuscripts, No. 27.430), *Radovi Instituta za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu* I (1972) 1-2: 128-135.

1973.

- 27) Metodologija jedne insinucije, *Dometi: kultura – književnost – društvena pitanja* VI (1973) 7-8: 89-96.

- 28) *Lexicon Latinitatis medii aevi Iugoslaviae*, vol. I (litterae A-K), redactionis praeses Marko KOSTRENČIĆ, membra Veljko GORTAN, Zlatko HERKOV, operis socii Pavle BLAZNIK, Ante MARINOVIĆ, Rajka MODRIĆ, Božo OTOREPEC, Jakov STIPIŠIĆ, Miljen ŠAMAŠALOVIĆ, *Zagrabiae: Institutum historicum Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium, MCMLXXIII.*²

1974.

- 29) Josip Ruđer BOŠKOVIĆ, *Teorija prirodne filozofije*, priredio i pogovor napisao Vladimir FILIPOVIĆ, s latinskog preveo Jakov STIPIŠIĆ, stručnu redakciju prijedora izvršio Žarko DADIĆ, Zagreb: Sveučilišna naklada Liber (Biblioteka Temelji, knj. 1), 1974.

1976.

- 30) *Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije – Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, sv. XVI. (listine godina 1379. – 1385.), sabrao Tadija SMIČIKLAS, uredio Marko KOSTRENČIĆ, dopunili, sumarij i indekse izradili Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMAŠALOVIĆ, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1976.

- 31) Zbirka isprava iz arhiva dominikanskog samostana u Bolu, u: *Spomenica u povodu 500. obljetnice osnutka dominikanskog samostana u Bolu 1475 – 1975*, ur. Hinko Kraljević, Bol – Zagreb: Provincijalat Hrvatske dominikanske provincije u Zagrebu, 1976., 213-227.

Zusammenfassung: Dokumentensammlung im Archiv des Dominikanerklosters in Bol.

- 32) Nekoliko arhivskih vijesti o pučkom ustanku na Hvaru, *Zadarska revija* XXV (1976) 3-4: 185-194.

2 *Rječnik* je prvotno izlazio u zasebnim sveščićima koji su potom uvezani u ovo izdanje.

- 33) Dva izvora za povijest pučkog ustanka na Hvaru 1510-1514, Hvar: Centar za zaštitu kulturne baštine, 1976., 1-22.
Napomena: šapirografirano izdanje.

1977.

- 34) *Spisi zadarskog bilježnika Franje Manfreda de Surdis iz Piacenze iz 1349.-1350.* – *Notarii Jadrensis Francisci ser Manfredi de Surdis de Placentia acta quae supersunt 1349.-1350.*, prepisao i indekse sastavio / transcripsit et indices digessit Jakov STIPIŠIĆ, Zadar: Državni arhiv u Zadru (Spisi zadarskih bilježnika – Notarilia Jadertina 3), 1977.
- 35) Inventar dobara zadarskog patricija Grizogona de Civalellis iz 1384. godine, *Zbornik Historijskog zavoda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 8 (1977): 375-410.
Zusammenfassung: Inventar der Nachlassenschaft des Patriziers von Zadar Grisogonus de Civalellis aus dem Jahre 1384.
- 36) Nekoliko novih arhivskih vijesti o pučkom ustanku na Hvaru, *Radovi Instituta za hrvatsku povijest Sveučilišta u Zagrebu* 10 / = Matij Ivanić i njegovo doba / (1977): 137-151.
Summary: Several New Archival Data on the Commoners' Revolt in Hvar.
- 37) Glavni izvori za poznavanje pučkog ustanka na Hvaru (prijevod), *Radovi Instituta za hrvatsku povijest Sveučilišta u Zagrebu* 10 / = Matij Ivanić i njegovo doba / (1977): 551-592.
Summary: Main Sources Relating to the Commoners' Revolt in Hvar.

1978.

- 38) *Lexicon Latinitatis medii aevi Jugoslaviae*, vol. II (litterae L-Z), redactionis praeses Marko KOSTRENČIĆ, membra Veljko GORTAN, Zlatko HERKOV, operis socii Pavle BLAZNIK, Ante MARINOVIĆ, Rajka MODRIĆ, Božo OTOREPEČ, Jakov STIPIŠIĆ, Miljen ŠAMAŠALOVIĆ, Zagrabiae: Institutum historicum Academiae scientiarum et artium Slavorum Meridionalium, [1978.]³

1979.

- 39) Ivan LUCIĆ (Ivan LUČIĆ-LUCIUS/Joannes LUCIUS), *Povijesna svjedočanstva o Trogiru*, preveo i uredio Jakov STIPIŠIĆ, suradnik Miroslav KURELAC, Split: Čakavski sabor (Splitski književni krug. Pisci XVII. i XVIII. stoljeća, knj. 2, sv. 1), 1979.
Naslov izvornika: *Memorie istoriche di Tragurio ora detto Traù*, In Venetia: Presso Stefano Curti, MDCLXXIII.
- 40) Ivan LUCIĆ (Ivan LUČIĆ-LUCIUS/Joannes LUCIUS), *Povijesna svjedočanstva o Trogiru*, preveo i uredio Jakov STIPIŠIĆ, suradnik Miroslav KURELAC, Split: Čakavski sabor (Splitski književni krug. Pisci XVII. i XVIII. stoljeća, knj. 2, sv. 2), 1979.
Naslov izvornika: *Memorie istoriche di Tragurio ora detto Traù*, In Venetia: Presso Stefano Curti, MDCLXXIII.

3 *Rječnik* je prvotno izlazio u zasebnim sveščićima koji su potom uvezani u ovo izdanje.

1980.

- 41) Neophodnost poznavanja latinskog jezika, u: Ivan ERCEG – Marijan BRUČIĆ – Miroslav KURELAC – Jakov STIPIŠIĆ, Savjetovanje o obrazovanju kadrova klasičnog smjera za proučavanje povijesne i kulturne baštine na latinskom i grčkom jeziku na tlu SR Hrvatske [tematski blok], *Građa i prilozi za povijest Dalmacije* 10 (1980): 311-313. Zusammenfassung.

1981.

- 42) *Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije – Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, sv. XVII. (listine godina 1386. – 1394.), sabrao Tadija SMIČIKLAS, uredio Stjepan GUNJAČA, dopunio, sumarij i indekse izradio Jakov STIPIŠIĆ, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1981.
- 43) *Kotorski spomenici, sv. 2. Druga knjiga kotorskih notara god. 1329, 1332 – 1337. – Monumenta Catarensia, vol. 2. Liber notariorum Catarensium II. annorum 1329, 1332-1337*, priredio Antun MAYER, uredili Vladislav BRAJKOVIĆ i Slavko MIJUŠKOVIĆ, suradnici Mirko ANDROIĆ, Ante MARINOVIĆ, Jakov STIPIŠIĆ, Miljen ŠAMŠALOVIĆ, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, 1981.
- 44) *Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae – Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije, Vijesti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* II (1981) 3: 16-18.

1982.

- 45) Hrvatski dvorski dignitar »risarius«, *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 12 (1982): 1-7.
Summary: The Croatian Court Dignitary »Risarius«.
- 46) Notarski spisi – povijesni izvor. U povodu izdanja drugog sveska "Kotorskih spomenika", *Vijesti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* III (1982) 5: 12-15.
- 47) Zapisnici Velikog vijeća grada Splita 1352. – 1354., 1357. – 1359. – *Libri Maioris consilii civitatis Spalati 1352-1354, 1357-1359.*, prir. Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, indekse izradila Mirjana MATIJEVIĆ SOKOL, *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 12 (1982): 63-266.

1984.

- 48) Prvi poznati dodir s Danteom u Hrvata, u: *Dante i slavenski svijet. Radovi Međunarodnog simpozija / Dante e il mondo slavo. Atti del convegno internazionale, Dubrovnik 26. – 29. X. 1981.*, sv./vol. 2, prir. Frano ČALE, Zagreb: JAZU – Razred za suvremenu književnost, 1984., 629-637.
Riassunto: Il primo contatto diretto dei Croati con Dante.

1985.

- 49) *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi: latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija, rječnik kratica*, 2. dopunjeno izdanje, Zagreb: Školska knjiga, 1985.

1988.

- 50) Dokumenti (I. Stari publicirani dokumenti, II. Noviji, nedavno publicirani dokumenti, III. Dosad nepoznati i neobjavljeni dokumenti), u: Andro GABELIĆ, *Ustanak hvarskih pučana (1510–1514): izvori, tokovi, dometi*, Split: Književni krug (Biblioteka znanstvenih djela, knj. 22), 1988., 571-672.
Napomena: transkripcija, prijevod s latinskog i talijanskog te priređivanje za tisak izvornih dokumenata i drugih izvora o hvarskoj buni.
- 51) Recenzija: Andro GABELIĆ, *Ustanak hvarskih pučana (1510 – 1514): izvori, tokovi, dometi*, Split: Književni krug (Biblioteka znanstvenih djela, knj. 22), 1988.
Napomena: izvadak iz recenzije objavljena je na omotu knjige.

1989.

- 52) *Branimirova Hrvatska u pismima pape Ivana VIII. – Branimir's Croatia in the letters by Pope John VIII*, pisma prevela i napomene napisala Mirjana MATIJEVIĆ-SOKOL, priredio Mate ZEKAN, transkripcija Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, Split: Književni krug (Knjiga Mediterana, knj. 2), 1989.
- 53) Recenzent prijepisa i prijevoda: *Knjiga odredaba dubrovačke carinarnice 1277. – Liber statutorum doane Ragusii MCCLXXVII*, prepisao, priredio i preveo Josip LUČIĆ, Dubrovnik: Historijski arhiv Dubrovnik, 1989.

1990.

- 54) *Diplomatički zbornik Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije – Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, sv. XVIII. (listine godina 1395. – 1399.), sabrao Tadija SMIČIKLAS, uredio Duje RENDIĆ-MIOČEVIĆ, dopunili i priredili Miljen ŠAMŠALOVIĆ, Vesna GAMULIN, Damir KARBIĆ, Zorna LADIĆ, Mirjana MATIJEVIĆ SOKOL, Rajka MODRIĆ, Jakov STIPIŠIĆ, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1990.
- 55) BELICZA, Biserka – GRMEK, Mirko Dražen – STIPIŠIĆ, Jakov, Epilogue [to the reprinted treatise by Federik Grisogono Bartolačić], *Rasprave i grada za povijest znanosti 6 – Razred za medicinske znanosti 2* (1990): 25-32.
- 56) Federik GRISOGONO BARTOLČIĆ, *Rasprave o načinu dijagnosticiranja u kolegiju, prognoziranju i liječenju groznica kao i o ljudskoj sreći i napokon o morskoj plimi i oseci netom objavljene godine 1528.) /dvojezično izdanje/, raspravu s latinskog preveo Jakov STIPIŠIĆ, *Rasprave i grada za povijest znanosti 6 – Razred za medicinske znanosti 2* (1990): 1-55.*
- 57) *Branimirova Hrvatska u pismima pape Ivana VIII. – Branimir's Croatia in the letters by Pope John VIII – Branimir's Kroatien in den Briefen des Papstes Johannes VIII.*, pisma prevela i napomene napisala Mirjana MATIJEVIĆ-SOKOL, priredio Mate ZEKAN, transkripcija Jakov STIPIŠIĆ i Miljen ŠAMŠALOVIĆ, 2. /dopunjeno/ izdanje, Split: Književni krug (Knjiga Mediterana, knj. 2), 1990.

1991.

- 58) *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi: latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija, rječnik kratica*, Zagreb: Školska knjiga, 1991.
Prethodna izdanja: ¹1972., ²1985.

1992.

- 59) Recenzija: Juraj MARUŠIĆ, *Sumpetarski kartular i Poljička seljačka republika*, Split: Književni krug (Biblioteka znanstvenih djela, knj. 69), 1992.

1995.

- 60) Biskup Sigindin i biskup Prodan, u: *Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094. – 1994. Zbornik u čast kardinala Franje Kuharića – Novem saecula Dioecesis Zagrabiensis. Miscellanea in honorem Francisci cardinalis Kuharić*, ur. Antun ŠKVORČEVIĆ, Zagreb: Nadbiskupija zagrebačka i Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1995., 169-177.
Summary: Bishops Sigindinus and Prodanus.

1997.

- 61) Hrvatska u diplomatskim izvorima do kraja XI. stoljeća, u: *Hrvatska i Europa – kultura, znanost i umjetnost. Svezak I. Srednji vijek (VII. – XII. stoljeće): Rano doba hrvatske kulture*, ur. Ivan SUPIČIĆ, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i AGM, 1997., 284-318.
- 62) Pitanje godine krunidbe kralja Zvonimira, u: *Zvonimir, kralj hrvatski. Zbornik radova*, ur. Ivo GOLDSTEIN, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 1997., 57-66.
Summary: Exact date of king Zvonimir's coronation.

1999.

- 63) Croatia in diplomatic sources up to the end of the 11th century, *Croatia in the Early Middle Ages – A Cultural Survey (Volume One of Croatia and Europe)*, editor Ivan SUPIČIĆ, translation Nina Kay-Antoljak, Krešimir Sidor, London–Zagreb: Philip Wilson Publishers – AGM – Croatian Academy of Sciences and Arts, 1999, pp. 285-318.
- 64) La Croatie dans les sources diplomatiques jusqu'à la fin du XIe siècle, *Croatie: Trésors de la Croatie ancienne des origines à la fin du XIIe siècle (La Croatie et l'Europe. Volume I)*, sous la direction de Ivan SUPIČIĆ, préface par Jacques LE GOFF, avant-propos par Raymond DAUDEL, traduction Željko Klaić, Khedidja Mahdi-Bolfek, Melita Wolf, Paris–Zagreb: Somogy Éditions d'Art – AGM – Académie Croate des Sciences et des Arts, 1999, pp. 285-318.

2000.

- 65) *Inventar dobara Mihovila suknara pokojnog Petra iz godine 1385. – Inventarium bonorum Michovilli drapparii condam Petri anno MCCCCLXXXV confectum*, prepisao i priredio Jakov STIPIŠIĆ, Zadar: Stalna izložba crkvene umjetnosti, 2000.

2002.

- 66) *Splitski spomenici – Monumenta Spalatensia. Dio 1: Splitski bilježnički spisi – Pars prima: Acta notarium Spalatensium. Sv. 1: Spisi splitskog bilježnika Ivana pok. Čove iz Ankone od 1341. do 1344. – Tomus I: Acta notarii Spalatensis Iohannis quondam Čove de Ancona ab anno 1341 usque ad annum 1344*, prepisao Jakov STIPIŠIĆ, regesta sastavio Ante NAZOR, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium, vol. 53) 2002.

- 67) Regesta pergamena iz zbirke obitelji Fanfogna Garagnin u Muzeju grada Trogira (dio prvi): isprave XIII., XIV., i XV. stoljeća, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* 20 (2002): 289-321.

Summary: Regesta of the Parchments from the collection of the Fanfogna Garagnin family kept in the City Museum of Trogir.

2003.

- 68) Regesta pergamena iz zbirke obitelji Fanfogna Garagnin u Muzeju grada Trogira (dio drugi): isprave XVI., XVII. i XVIII. stoljeća, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* 21 (2003): 279-319.

Summary: Regesta of the parchments from the collection of the Fanfogna Garagnin family kept in the city museum of Trogir (second part): parchments of the sixteenth, seventeenth and eighteenth centuries.

2005.

- 69) Iosephus Allabardi Vtinnensis fecit, *Aevum – rassegna di scienze storiche, linguistiche e filologiche* LXXIX (2005) 3: 719-724. /Tav. I-IV/
70) Ivan Ravenjanin (Johannes de Ravenna), nadbiskup (Ravenna, prva pol. VII. st. – Split, o. 680.), u: *Hrvatski biografski leksikon* 6 (I-Kal), ur. Trpimir MACAN, Zagreb: Leksikografski zavod *Miroslav Krleža*, 2005., 93-95.

2007.

- 71) Paleografska analiza rukopisa, u: Martin Zadrarin, *Abstractiones de Libro Sententiarum (13./14. st.)*, editio princeps s podatcima o autoru, djelu, rukopisu i izvornome tekstu, priredio Marijan BIŠKUP, Zagreb: Kršćanska sadašnjost (Croatia Christiana – Fontes, sv. XXIV – Scripta auctorum medii aevi 3), 2007., 11-13.
72) Hrvatska u diplomatskim izvorima do kraja XI. stoljeća, u: *Hrvatska i Europa – kultura, znanost i umjetnost. Svezak I. Srednji vijek (VII. – XII. stoljeće): Rano doba hrvatske kulture*, ur. Ivan SUPIČIĆ, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Školska knjiga, 2007., 284-318.

Napomena: drugo, ponovljeno izdanje.

U pripremi

- 73) *Regesta Pontificum Romanorum: Dalmatia pontificia – Croatia pontificia*.⁴

Napomena: J. Stipišić je jedan od koautora.

Mirjana Matijević-Sokol i Tomislav Galović

4 <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:hyfCmH7Q1HkJ:www.papsturkunden.gwdg.de/Unbenannt/Impressum/English/english.html+Regesta+Pontificum+Romanorum:+dalmatia+pontificia+%E2%80%93+Croatia+pontificia&cd=3&hl=hr&ct=clnk&gl=hr&source=www.google.hr>. Usp. i Gulin, Jakov Stipišić – život i djelo, XVIII. Jakov Stipišić bio je, između ostalog, član uredništva *Zbornika Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti/Zbornika Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti/Zbornika Odsjeka za*

Ivan Knezović (1977-2011)

Pisati nekrolog mladom znanstveniku koji se približavao završetku važnog koraka na svom profesionalnom putu, dovršenju doktorata, kao i kolegi s kojim ste dijelili isto zaposleničko mjesto, i znajući da je riječ o dobroj i vedroj osobi te, pored ostalog, mladom ocu – zaista je tužna prigoda. Sve koji su ga poznavali i s njime surađivali iskreno je rastužila vijest da je Ivan Knezović, znanstveni novak Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, iznenadno preminuo 7. kolovoza 2011. u 34. godini života. Premda to njegovoj obitelji i zancima, Katedri za staru povijest i Odsjeku za povijest, kao i hrvatskoj historiografiji i arheologiji, ne može umanjiti gubitak, najmanje što kao njegovi kolege možemo pritom pokušati učiniti je nastojati iznijeti brojna stručna i znanstvena područja na kojima je iznimno angažirano radio.

Ivan Knezović rodio se 1977. u Zagrebu, gdje je polazio Klasičnu gimnaziju i studirao povijest i arheologiju na Filozofskom fakultetu. Nakon diplomiranja 2002. upisao je ak. god. 2003/2004. poslijediplomski doktorski studij arheologije na istom fakultetu. Od 2004. do 2007. radio je kao kustos arheološke zbirke u Muzeju Turopolja u Velikoj Gorici. Godine 2008. zaposlio se na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, pri Katedri za staru povijest, kao znanstveni novak na projektu »Stara povijest u hrvatskim povijesnim znanostima: teorija, praksa, priručnici«, voditeljice prof. dr. sc. Brune Kuntić-Makvić. Na Odsjeku za povijest izvodio je na preddiplomskom studiju povijesti od ak. god. 2008/2009. i pod vodstvom profesorice Kuntić-Makvić nastavu iz obveznih kolegija »Hrvatski povijesni prostor u prapovijesti i antici« i »Povijest Grčke i Rima sa starom poviješću hrvatskih zemalja«. Za te kolegije pripremio nastavne materijale koji su objavljeni na internetskim stranicama Omega, sustava učenja na daljinu Filozofskog fakulteta. Bio je posebno angažiran u provođenju različitih oblika terenske nastave za studente Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Splitu, koja je obuhvaćala posjete, između ostalog, Krapini, Andautoniji, Muzeju Turopolja, Arheološkom muzeju u Zagrebu, Topuskom, Skradinu, Bribirskoj glavici, Splitu.

Njegovi stručno-znanstveni interesi bili su usredotočeni na povijest hrvatskih krajeva u antici, napose rimske provincije Panonije. Posebno se zanimao za rimsko graditeljstvo i vojsku,

povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, te član Uredničkog odbora *Spomenice u povodu 500. obljetnice osnutka dominikanskog samostana u Bolu 1475 – 1975*. (ur. Hinko Kraljević, Bol – Zagreb: Provincijalat Hrvatske dominikanske provincije u Zagrebu, 1976.). U dnevnim novinama također je objavio nekoliko priloga, uglavnom prikaza i recenzija historiografskih djela i povijesnih izvora (npr. Novi prilog poznavanju naše ekonomske historije. Rasprava D. Rollera o dubrovačkim zanatima u XV. i XVI. stoljeću, *Vjesnik Narodnog fronta Hrvatske*, god. XII., br. 2132, Zagreb, utorak 11. III. 1952., str. 5., tekst potpisan inicijalima: S. J.). Pisao je i o spisima dubrovačke kancelarije koje je objavio Gregor Čremošnik i kotorskim notarskim spisima Antuna Mayera. Prikazao je hrvatski prijevod djela Vinka Pribojevića *O podrijetlu i zgodama Slavena* u prijevodu Veljka Gortana. Također je prikazao tada nova izdanja JAZU: *Supetarski kartular* Viktora Novaka i Petra Skoka i *Ćiriliske rukopise JAZU* Vladimira Mošina. Osvrnuo se i na izdanje *Vizantiskih izvora za istoriju naroda Jugoslavije*, te prisjetio Josipa Mikocija i njegova djela (*Otiorum Croatiae liber unus*). Također je napisao prikaze knjiga Dasena Vrsalovića *Povijest otoka Brača* i Antuna Cvitanića *Srednjovjekovni statut bračke komune* itd. Usp. Gulin, Jakov Stipišić – život i djelo, XVII.

kao i antička inženjersko-tehnička dostignuća. Arheološka istraživanja obavljao je na različitim lokalitetima, među kojima su se isticali Andautonija (Ščitarjevo) i Lukavec.

Suautor je, uz Tatjanu Pintarić, kataloga arheološke zbirke Muzeja Turopolja *Arheologija* (Velika Gorica: Muzej Turopolja, 2005). Objavljivao je kraće tekstove i radove o Andautoniji (s Tatjanom Pintarić, *Hrvatski arheološki godišnjak* 2004), općinama Kravarsko i Pokupsko (s Tatjanom Pintarić, *Hrvatski arheološki godišnjak* 2004, 2005, *Obavijesti – Hrvatsko arheološko društvo* 2006), antičkoj arheološkoj topografiji Đakovštine (*Zbornik Muzeja Đakovštine* 2005), arheološkom istraživanju položaja Rupa kod sela Mraclin (s Leom Čataj i Tatjanom Pintarić, *Hrvatski arheološki godišnjak* 2005), arheološkom istraživanju starog grada Lukavca (*Hrvatski arheološki godišnjak* 2005; *Obavijesti – Hrvatsko arheološko društvo* 2006, 2007; *Ljetopis Grada Velike Gorice* 2007), Katančićevom istraživanju Andautonije u 18. st. (*Radovi Zavoda za hrvatsku povijest* 2008), Katančićevom pisanju o turopoljskim uglednicima (*Ljetopis Grada Velike Gorice* 2009), potrazi za miljokazom iz Sela kod Siska (*Godišnjak Gradskog muzeja Sisak* 2009). U slovenskom časopisu *Arheološki vestnik* (2010) objavio je na engleskom jeziku članak »The worship of Savus and Nemesis in Andautonia«. Nekoliko njegovih drugih radova nalazi se u tisku. Prikazao je knjigu Massima Pallotina *Etrusciani: etruskologija* (Zagreb 2008; *Obavijesti – Hrvatsko arheološko društvo* 2008) i znanstveno savjetovanje Bellum Batonianum MM (Zagreb 2009; *Latina et Graeca* 2009).

Stručno je surađivao na pripremi knjige Luje Matutinovića *Ogled o Ilirskim provincijama i Crnoj Gori* (Zagreb 2009) i dvojezičnog komentiranog izdanja opisa Andautonije Matije Petra Katančića (u tisku).

Sudjelovao je na Trećem kongresu hrvatskih povjesničara (Supetar, 1-5. listopada 2008) priopćenjem »Topografija kultura u rimskome gradu – primjer Andautonije« i znanstvenom savjetovanju Bellum Batonianum MM – Rat protiv Batona: Dvije tisuće godina (Zagreb, 5-7. studenog 2009) izlaganjem »Geografske i strateške odrednice panonskog dijela batonskog rata« (u tisku).

Pripremao je disertaciju iz antičke arheologije pod naslovom »Povijest rimskog graditeljstva u južnome dijelu panonskih pokrajina u svjetlu građevinskih materijala i tehnika u Andautoniji«, uz mentorstvo prof. dr. sc. Brune Kuntić-Makvić.

Dok su za iznošenje ocjene Knezovićevog doprinosa na tim područjima pozvaniji arheolozi i stručnjaci stare povijesti, osobno bih želio posebno naglasiti njegov značajan i svestran organizacijski rad. Uz već spomenuto izvođenje kolegija i raznolikih oblika terenske nastave, Knezović je svoje organizacijske sposobnosti pokazivao na različitim poslovima, od kojih ću ovdje moći izdvojiti samo neke. Tako je primjerice pripremao prijavu na međunarodni natječaj projekta o topuskoj spomeničkoj baštini, pri čemu je koordinirao suradnju s nizom institucija. Bio je i suorganizator znanstvenog savjetovanja Bellum Batonianum MM – Rat protiv Batona: Dvije tisuće godina (Zagreb, 5-7. studenog 2009). Od 2009. bio je satničar Odsjeka za povijest. Ne treba posebno isticati koliko je zahtjevan posao satničara na velikom Odsjeku za povijest, kao i na Filozofskom fakultetu čije su potrebe za prostorom uvijek znatne, što je sve dodatno usložnjeno strukturom nastave koju traži provedba bolonjske reforme. Knezović je odgovorno radio i na različitim drugim poslovima koje su predviđali projekt na kojem je bio znanstveni novak, Katedra za staru povijest i Odsjek za povijest.

Nasuprot čestoj praksi po kojoj su dio znanstvenika i znanstvenica skloniji puno većem ulaganju vremena za bavljenje vlastitim znanstvenim radom i drugim društvenim obavezama od onog koje su spremni utrošiti na organizacijski rad u matičnoj instituciji i struci, Ivan Kne-

zović predstavljao je mladog znanstvenika, nastavnika i osobu koja je iznimno mnogo vremena i rada ulagala za uspješno funkcioniranje i daljnje razvijanje matične Katedre i Odsjeka. Premda sam ga poznao tek dvije godine i nismo, prirodno različitih znanstvenih područja, historiografski surađivali, nije bilo teško primijetiti da je rado pomagao u takvim organizacijskim poslovima i rado izlazio u susret svakome tko bi mu se obratio s kakvom molbom. Svi dobro znamo da instituti i odsjeci, kao i historiografija u cjelini, teško mogu uspješno funkcionirati i unapređivati svoje djelovanje bez takvog nesebičnog organizacijskog rada brojnih pojedinaca, što nerijetko ostaje nezabilježeno u biobibliografijama.

S tim u vezi, dok se u dijelu hrvatske javnosti i društva te znanstvenih i nastavnih krugova mogu čuti razmišljanja i navodi koje primjerice donosi nacrt prijedloga zakona o visokom obrazovanju (travanj 2011) o »nepostojanju konkurencije između suradnika (asistenata, znanstvenih novaka), unutar samog visokog učilišta« te stoga potrebi poticanja »kompetitivnosti između akademskih nastavnika unutar jednog visokog učilišta« i »između samih visokih učilišta«, za mene osobno Ivan Knezović će, uz podsjećanje na spomenuti samozatajni i nužni organizacijski rad, još jednom uvjerljivo svjedočiti da su znanost i obrazovanje primarno mjesta kolegijalne suradnje kako nastavnika i studenata tako i nastavnika međusobno.

Imajući na umu cjelokupno Knezovićevo djelovanje, vjerujem da je teško dovoljno istaknuti koliko će takva osoba, nastavnik i znanstvenik nedostajati arheologiji i staroj povijesti, Katedri za staru povijest i Odsjeku za povijest, kao i njegovim kolegicama i kolegama.

Branimir Janković

Zdenko Jajčević (Zagreb, 4. 7. 1946. – Samobor, 30. 6. 2011.)

Nakon duge i teške bolesti u Samoboru je ljetos preminuo Zdenko Jajčević, ravnatelj Hrvatskoga športskoga muzeja i nositelj predmeta *Povijest sporta* na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Zdenko Jajčević rođen je u Zagrebu, 4. srpnja 1946. Njegov je otac Ivan rodом iz Ivanjske u općini Banja Luka, a majka Katarina, rođ. Neveličko, iz Petrovaradina. Osnovnu i srednju školu Jajčević je završio u Zagrebu. Diplomirao je na Fakultetu za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu 1973. godine završivši studijsko usmjerenje športskoga novinarstva.

Zdenko Jajčević ostvario je značajne sportske rezultate kao igrač i trener ragbija. Za ekipu Ragbi kluba *Zagreb* nastupao je kao igrač dvadeset godina (1965.-1985.) i za to vrijeme odigrao je oko 800 utakmica. Za ragbi reprezentaciju Jugoslavije nastupio je jedanaest puta. Trener Ragbi kluba *Zagreb* bio je od 1974. do 1994. i 1997. godine. Za to vrijeme ekipa je sedam puta osvojila državno prvenstvo (1975.-1978., 1980.-1981. i 1994.) i tri puta Kup (1974., 1980. i 1981.). Bio je trener ragbi reprezentacije Jugoslavije 1975.-1976., 1980. i 1982.-1988. Prvi je izbornik Hrvatske ragbi reprezentacije 1990.-1993., a reprezentaciju Hrvatske vodio je i na Mediteranskim igrama u Francuskoj 1993. godine. Od rujna 2000. do svibnja 2005. bio je trener Prvog ženskog ragbi kluba *Viktorija*. Godine 2003. bio je izbornik Hrvatske ženske ragbi reprezentacije na prvom Prvenstvu Europe u ragbiju 7 u Lunelu (7. mjesto). Godinu dana kasnije, na drugom Prvenstvu Europe u Limogesu također je osvojio sedmo mjesto.

Po završetku studija zaposlio se u Savezu organizacija za fizičku kulturu (SOFK-a) grada Zagreba kao trener ragbija u Ragbi klubu *Zagreb*. Od listopada 1978. zaposlen je kao stručni suradnik u redakciji *Sportskog leksikona* Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, gdje je radio

do travnja 1984. godine. Od travnja 1984. kustos je u Muzeju fizičke kulture Hrvatske, koji je djelovao kao odjel Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, a od 1991. godine nosi naziv Hrvatski športski muzej. Od 1989. godine Jajčević je predavač, a od 1994. godine viši predavač i nositelj predmeta *Povijest sporta* na Fakultetu za fizičku kulturu (danas Kineziološkom fakultetu) Sveučilišta u Zagrebu te na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih znanosti i kineziologije (danas Kineziološkom fakultetu) Sveučilišta u Splitu, nastavljajući u kontinuitetu obnašati i dužnost kustosa Muzeja. Hrvatska vlada je 23. listopada 2003. godine registrirala Hrvatski športski muzej kao samostalnu nacionalnu muzejsku instituciju, a Zdenko Jajčević imenovan je za ravnatelja. Dužnost ravnatelja Hrvatskog športskog muzeja obnašao je do smrti.

Od 1984. godine sakuplja predmete i formira odjele Muzeja, priređuje izložbe, drži javna predavanja, publicira najraznovrsnije tekstove iz povijesti i muzeologije tjelovježbe i sporta. Pokrenuo je akcije i realizirao otkup i donacije preko stotinu ostavština i zbirki sportaša, sportskih djelatnika i organizacija. Vodio je poslove oko podizanja spomenika Franje Bučara na Trgu sportova u studenom 1991. godine i biste Franje Bučara na Kineziološkom fakultetu u veljači 2002. godine. Od 1980. godine suradnik je u časopisu *Povijest sporta*, a od 1983. do 1999. godine član je uređivačkog odbora. Tehnički urednik toga časopisa bio je od br. 88 (1991.) do br. 120 (1999.). Tajnik Komisije za povijest sporta Saveza za fizičku kulturu Hrvatske bio je od 1984. do 1990. godine. Bio je i tajnik Hrvatskog društva za povijest sporta, osnovanog 18. travnja 1991. godine. Sudjelovao je u akciji uređivanja groba prvog učitelja tjelovježbe u Zagrebu, Miroslava Singera, na Mirogoju 1987. godine. Godine 2005. napisao je muzejski elaborat za izložbeni i muzejski postav Muzejsko-memorijalnog centra Dražen Petrović. U istom je Muzejsko-memorijalnom centru postavio stalni postav 2006. godine. Suradivao je s nizom muzeja, knjižnica i arhiva u Hrvatskoj u vezi priređivanja izložbi, razmjene i verifikacije građe i posudbi predmeta. Radio je do zadnjeg dana na pripremi stalnog postava Hrvatskog športskog muzeja u Zagrebu.

Godine 2000. sudjelovao je u radu Komisije predsjednika Republike Hrvatske, Stjepana Mesića, za izradu Strategije hrvatskog sporta. U lipnju 2003. inicirao je osnivanje Sekcije za povijest tjelovježbe i sporta pri Hrvatskom nacionalnom odboru za povijesne znanosti. Na drugom i trećem Kongresu hrvatskih povjesničara koji su održani u Puli 2004. i na Braču 2008. godine bio je moderator Sekcije za povijest sporta.

Objavio je 16 monografskih izdanja iz područja povijesti sporta od kojih se ističu: *Sportska publicistika u Hrvatskoj*, Knjižnice grada Zagreba, Zagreb 1987., *Sto godina skijanja u Zagrebu*, Zagrebački skijaški savez, Zagreb 1994., *Stoljeće stolnog tenisa u Hrvatskoj*, Hrvatski stolnoteniski savez, Zagreb 2002., *Olimpizam u Hrvatskoj*, Libera Editio, Zagreb 2007., *Antičke olimpijske igre i moderni olimpijski pokret do 1917. godine*, Libera Editio, Zagreb 2008., *225 godina sporta u Hrvatskoj*, Streljački savez Osječko-baranjske županije, Osijek 2010. i *Povijest sporta i tjelovježbe*, Odjel za izobrazbu trenera Društvenog veleučilišta u Zagrebu i Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2010. U časopisu *Povijest sporta* objavio je 45 članaka u razdoblju od 1981. do 1999. godine. Bio je član uredništva časopisa Hrvatskoga olimpijskoga odbora *Olimp* te urednik priloga *Povijest hrvatskoga sporta* od 1999. do 2009. godine u kojima je objavio više od 30 članaka iz povijesti hrvatskoga sporta. Autor je više od 2000 enciklopedijskih natuknica i članaka u različitim izdanjima Leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža« (*Sportski leksikon*, *Enciklopedija Jugoslavije*, *Hrvatska enciklopedija*, *Hrvatski biografski leksikon*, *Nogometni leksikon* i dr.). U razdoblju od 1984. do 2005. godine bio je autor 33 izložbe na temu

povijesti hrvatskoga sporta. U razdoblju od 1996. do 2000. godine u suradnji sa Hrvatskom radio-televizijom Zdenko Jajčević napisao je scenarij i s redakcijom obrazovnog programa HRT-a, realizirao uz pomoć građe Hrvatskog športskog muzeja jedanaest televizijskih filmova. To su film *Život i djelo Franje Bučara* u trajanju od 50 minuta i serija od 10 filmova *Povijest hrvatskog športa*. Svaki film posvećen je razvoju jedne sportske grane (atletika, biciklizam, boks, košarka, nogomet, plivanje, rukomet, tenis, veslanje i vaterpolo) u trajanju od 30 minuta.

Nositelj je niza priznanja i nagrada za svoj rad od kojih se ističu: Značka Društva pedagoga fizičke kulture Repulike Hrvatske (1994.), Državna nagrada za šport Franjo Bučar (2001.), odlikovanje Predsjednika Republike Hrvatske Red Danice Hrvatske s likom Franje Bučara (2006.) i nagrada Hrvatskoga olimpijskoga odbora za životno djelo Matija Ljubek (2006.).

Doprinos Zdenka Jajčevića kineziologiji, povijesti sporta i sportskoj muzeologiji bio je zaista velik, a u povijesti hrvatske kulture Jajčević će biti zapisan kao najzaslužnija osoba za osnivanje Hrvatskog športskog muzeja. Nešto manje od trideset godina, gotovo polovicu svog života, posvetio je sportskoj muzeologiji i stvaranju Hrvatskog športskog muzeja. To je bio njegov posao, ali i njegov hobi, a mislim prije svega njegova istinska i duboka strast. Više puta mi je svjedočio kako je sam vlastitim rukama selio Muzej i svu njegovu građu na nekoliko lokacija na kojima se Muzej nalazio, od Horvaćanskog zavoja 15, zatim u Ilicu 7, pa nekoliko godina nakon toga u Ilicu 13 i konačno prije dvije godine u Prašku 2, gdje se Muzej i danas nalazi. Bez straha od pretjerivanja ili preuveličavanja, moguće je konstatirati kako je Hrvatski športski muzej kao institucija koja u svome opusu djelovanja nastupa kao čuvar nacionalne baštine i povijesne građe od posebnog značaja na temu tjelovježbe i sporta životno djelo Zdenka Jajčevića. Pored toga ostavio je značajan trag u historiografiji sporta kao jedan od najplodnijih autora. U njegovom publicističkom radu naročito se ističu knjige *Olimpizam u Hrvatskoj* (2007.), *225 godina športa u Hrvatskoj* (2010.) i *Povijest športa i tjelovježbe* (2010) koje predstavljaju prve sinteze i prve ikada objavljene cjelovite tekstove o povijesti i razvoju olimpizma i olimpijskoga pokreta odnosno sporta i sportskog pokreta u Hrvatskoj.

Posve je uobičajeno napisati nekoliko lijepih riječi o pokojniku, a u slučaju Zdenka Jajčevića to nije bilo nimalo teško. Dapače, on je bio zaista dobar čovjek – rekao bih čak nepri-mjeren dobar čovjek za vrijeme u kojem je živio. Ako vjerujemo Antunu Gustavu Matošu koji kaže da »cilj života nije ni znanje ni moć, već dobrota«, onda sam uvjeren da je Zdenko Jajčević ispunio svoj cilj života. Njegova dobrota i dobronamjernost bili su zaista neraskidiv dio njegove osobnosti koja nije bila uobičajena. Mislim da će ga mnogi njegovi prijatelji, kolege, suradnici i studenti pamtiti upravo po toj osobini koja je danas toliko rijetka. Bio je krajnje nesebičan. Puno je davao ljudima oko sebe i bio je spreman uvijek dati još, a malo je tražio za sebe. Ne znam da li radi te njegove osobine ili nečega drugoga, ali mnogo ljudi ga je voljelo. Bio je nenametljiv i duboko uronjen u svijet povijesti sporta. Ono što je Shakespeare u jednoj svojoj drami rekao o jednom Rimljaninu, danas se može reći o Zdenku Jajčeviću: otišao je čovjek, takva više nećemo vidjeti!

Zrinko Čustonja